

HOSPITALINIŲ INFEKCIJŲ EPIDEMIOLOGINĖS PRIEŽIŪROS POKYČIAI

Nuo 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojo hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros pakeitimai. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. lapkričio 14 d. įsakymo Nr. V-1110 „Dėl hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros ir valdymo“ pakeitimu (2022 m. lapkričio 23 d. sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V-1726) siekiama tobulinti hospitalinių infekcijų epidemiologinę priežiūrą, didinti stebėsenos mastą, gerinti duomenų rinkimą, užtikrinti tinkamą infekcijų kontrolės specialistų kvalifikaciją, optimizuojant šios srities žmogiškuosius išteklius.

Atsižvelgiant į hospitalinių infekcijų stebėsenos svarbą ir siekiant stiprinti infekcijų kontrolę, atsiskaityta savanoriško duomenų teikimo ir nustatyta privaloma hospitalinių infekcijų epidemiologinė priežiūra reanimacijos ir intensyviosios terapijos skyriuose bei operacinių žaizdų infekcijų epidemiologinė priežiūra. Taip pat reglamentuotas privalomas šių duomenų teikimas Higienos institutui.

Stacionarines paslaugas teikiančios asmens sveikatos priežiūros įstaigos, įskaitant palaikomojo gydymo ir slaugos ligonines (toliau – ASPĮ), nuo 2020 m. privalo vykdyti *Clostridioides difficile* infekcijų epidemiologinę priežiūrą ir teikti duomenis Higienos institutui, tačiau duomenis kasmet pateikia tik apie pusę Lietuvos ASPĮ. Apie 15–30 proc. ASPĮ kasmet nepateikia infekcijų paplitimo tyrimo duomenų, nors privaloma atlikti šį tyrimą ir pateikti jo duomenis. Todėl, siekiant paskatinti ASPĮ teikti privalomos hospitalinių infekcijų epidemiologinės priežiūros duomenis, nuspręsta viešinti ASPĮ, neteikiančias šių duomenų.

Clostridioides difficile infekcija yra viena iš pagrindinių grėsmių ASPĮ pacientams, darbuotojams ir lankytojams, todėl itin svarbu turėti kuo išsamesnę informaciją apie šios infekcijos atvejus. Mikrobiologiniai duomenys papildo stebėseną ir leidžia

geriau suprasti epidemiologinius pokyčius. Tam, kad ASPĮ būtų renkami kuo išsamesni duomenys apie *Clostridioides difficile* infekcijų atvejus bei būtų užtikrintas bendradarbiavimas ir grįžtamasis ryšys su ASPĮ, įsakymo pakeitimu numatyta, kad Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija turi teikti metinę ataskaitą apie iš ASPĮ gautus ir ištirtus *Clostridioides difficile* išmatų mėginius ar kultūras Higienos institutui.

Atsižvelgiant į Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro rekomendacijas, pakoreguotas Infekcijų kontrolės darbuotojų veiklos, vykdančios infekcijų epidemiologinę priežiūrą ir valdymą asmens sveikatos priežiūros įstaigose, aprašas. Siekiant užtikrinti, kad infekcijų kontrolės specialistų kompetencijos atitiktų reikalavimus, įsakymo pakeitimu apibrėžtas 2 metų terminas, per kurį turi būti sukauptas profesinės kvalifikacijos tobulinimo valandų skaičius.

Infekcijų kontrolės specialistai yra viena iš svarbiausių hospitalinių infekcijų valdymo grandžių ASPĮ. 2021 m. į Lietuvos higienos normą HN 47-1:2020 įtrauktas reikalavimas kiekvienoje ASPĮ paskirti asmenį, atsakingą už infekcijų kontrolę, todėl buvo nuspręsta patikslinti ir Infekcijų kontrolės darbuotojų veiklos, vykdančios infekcijų epidemiologinę priežiūrą ir valdymą asmens sveikatos priežiūros įstaigose, aprašą. Nustatyta, kad stacionarinės ASPĮ, turinčios iki 50 lovų, privalo turėti infekcijų kontrolės darbuotoją, dirbantį ne mažiau nei 0,25 etato krūviu, tam, kad būtų užtikrintas svarbiausių infekcijų kontrolės funkcijų vykdymas.

Plačiau su šiuo įsakymu galima susipažinti Teisės aktų registre adresu www.e-tar.lt.

Augustė Šalnaitė
Higienos instituto
Visuomenės sveikatos technologijų centras